

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.1.2019 г.
COM(2018) 848 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**за преглед и актуализиране на втория план за изпълнение на задълженията на
Европейския съюз в съответствие с член 8, параграф 4 от Регламент (ЕО)
№ 850/2004 относно устойчивите органични замърсители**

{SWD(2018) 495 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (УОЗ)¹ е приета през май 2001 г. в рамките на Програмата на ООН за околната среда (ЮНЕП). Европейският съюз и неговите държави членки² са страни по Конвенцията³ и разпоредбите ѝ са транспонирани в правото на Съюза чрез Регламент (ЕО) № 850/2004 на Европейския парламент и на Съвета⁴ (Регламента относно УОЗ).

Съгласно член 7 от Стокхолмската конвенция от страните по нея се изисква:

- а) да разработват и да се стремят да приложат план за изпълнение на своите задължения по тази конвенция;
- б) да предоставят плана за изпълнение на задълженията си на Конференцията на страните в двугодишен срок от датата на влизане в сила на конвенцията за нея;
- в) да преглеждат и актуализират, ако е необходимо, плана за изпълнение на задълженията си по начин и с периодичност, които се определят с решение на Конференцията на страните.

Първият европейски план за изпълнение, озаглавен „план за изпълнение на задълженията на Общността“, е изготвен през 2007 г. (SEC (2007) 341)⁵. Впоследствие той е актуализиран през 2014 г. с „план за изпълнение на задълженията на Съюза“ (COM (2014) 306 final). Прегледът и актуализацията на втория план за изпълнение се налагат предвид: 1) включването в Стокхолмската конвенция на редица нови устойчиви органични замърсители и 2) техническия и законодателния напредък в тази област.

Във връзка с новия план за изпълнение на задълженията бяха проведени консултации с компетентните органи на държавите членки, с представители на промишлеността, с екологични организации и с широката общественост.

Планът ще бъде внесен в Секретариата на Стокхолмската конвенция в съответствие със задълженията на Европейския съюз като страна.

2. УСТОЙЧИВИ ОРГАНИЧНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ (УОЗ)

УОЗ са химични вещества, които се задържат трайно в околната среда, натрупват се в живите организми и създават риск от причиняването на значителни неблагоприятни последици за човешкото здраве или околната среда. Тези замърсители се пренасят през международните граници далеч от източниците си и се натрупват дори в райони, където никога не са били използвани или произвеждани. УОЗ са заплаха за околната среда и за човешкото здраве по целия свят, а Арктическият, Балтийският и Алпийският регион са примери за места, където в ЕС проникват големи количества УОЗ. Смята се, че за намаляването и премахването на производството, употребата и изпускането на

¹ http://www.pops.int/documents/convtext/convtext_en.pdf.

² Една държава — членка на ЕС (Италия), още не я е ратифицирала.

³ Решение на Съвета от 14 октомври 2004 г. за сключване от името на Европейската общност на Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (2006/507/ЕО) (ОВ L 209, 31.7.2006 г., стр. 1).

⁴ Регламент (ЕО) № 850/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно устойчивите органични замърсители и за изменение на Директива 79/117/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 7).

⁵ http://ec.europa.eu/environment/pops/pdf/sec_2007_341.pdf

тези вещества са необходими международни действия. Веществата, обхванати от международните правни инструменти относно УОЗ, са посочени в таблица 1.

3. МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА СПРАВЯНЕ С УОЗ

3.1. Протокол на ИКЕ на ООН за УОЗ⁶

Протоколът за УОЗ към Конвенцията на ИКЕ на ООН за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния (КТЗВДР) е приет на 24 юни 1998 г. в Орхус, Дания. В момента обект на протокола е списък с 16 вещества, от които единайсет пестицида, два промишлени химикала и три непреднамерено отделяни странични продукта. Крайната цел е премахването на всякакви изхвърляния, емисии и загуби на тези вещества — устойчиви органични замърсители.

С протокола се забранява производството и използването на включените в него химикали — било то незабавно, или на по-късен етап. Той съдържа разпоредби за боравенето с отпадъци, състоящи се от или съдържащи тези химикали. Страните по протокола са длъжни да намалят своите емисии на диоксини, фурани, многопръстенни ароматни въглеводороди (РАН) и хексахлоробензен (НСВ). В протокола са посочени конкретни норми за пределно допустими стойности на емисиите при изгарянето на битови, опасни и медицински отпадъци.

3.2. Стокхолмска конвенция

Стокхолмската конвенция за УОЗ е приета през 2001 г. и влиза в сила през 2004 г. С нея се насърчават действията в световен мащаб по първоначална група от дванайсет вещества — УОЗ, като се поставя общата цел за защита на човешкото здраве и на околната среда от тези замърсители и се изисква от страните по нея да предприемат мерки за премахване или намаляване на изпускането на УОЗ в околната среда. Специално се отбелязва подходът на предпазливост, определен в принцип 15 от Декларацията от Рио де Жанейро от 1992 г. относно околната среда и развитието. Този принцип е въведен с член 8 от Конвенцията, в който са определени правилата за включването в текста ѝ на допълнителни химикали.

В момента в приложение А към Стокхолмската конвенция са посочени 22 химикала, чието производство и употреба е обект на забрана, с изключение на случаите на общи или специфични изключения. Също така с приложение Б от Конвенцията строго се ограничават производството и употребата на ДДТ — пестицид, който все още се използва в много от развиващите се държави. Освен това съществуват изключения и допустими употреби за перфлуорооктансулфоновата киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктансулфонилфлуорида (PFOS-F).

С общите изключения се допускат изследвания в лабораторен мащаб, употреба като референтен стандарт, както и следи от непреднамерен замърсител в продукти и изделия. Съдържащите УОЗ изделия, произведени или вече в употреба преди датата на влизане в сила на съответното задължение, също подлежат на изключение, при условие че страните подадат за тези изделия до Секретариата на Стокхолмската конвенция информация за употребите и национален план за управление на отпадъците.

Изпусканията на непреднамерено произведени странични продукти, включени в приложение В (диоксини, фурани, полихлорирани бифенили (ПХБ), пентахлоробензен

⁶ Протокол на ИКЕ (Икономическа комисия за Европа) на ООН за устойчивите органични замърсители към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния от 1979 г. (http://www.unece.org/env/lrtap/pops_h1.htm).

(РесВ), хексахлоробензен (НСВ) и от декември 2016 г. — полихлорирани нафталени), подлежат на непрекъснато свеждане до минимум, като крайната цел е, по възможност, пълното им премахване. Съгласно приложение В страните по Конвенцията са длъжни да насърчават и в съответствие със своите планове за действие да налагат изискване за използване на най-добри налични техники за нови източници в рамките на определените от тях основни категории източници съобразно с включените такива в части II и III от приложение В към Конвенцията.

В Стокхолмската конвенция са предвидени също така идентифицирането и безопасното управление на запаси, съдържащи или състоящи се от УОЗ. Отпадъци, съдържащи, състоящи се от или замърсени с УОЗ, следва да се обезвреждат по такъв начин, че съдържащият се в тях устойчив органичен замърсител да се унищожава или преобразува необратимо, така че те да не проявяват свойства на УОЗ. Когато това не е предпочитаният екологичен вариант или съдържанието на УОЗ е ниско, отпадъците се обезвреждат по друг екологосъобразен начин. Операциите по обезвреждане, които могат да доведат до оползотворяване или повторна употреба на УОЗ, са изрично забранени. Що се отнася до транспортирането на отпадъците, трябва да се вземат под внимание съответните международни правила, стандарти и указания, като например Базелската конвенция от 1989 г. за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане.

Таблица 1 Преглед на уредените на международно равнище УОЗ; новите УОЗ по Стокхолмската конвенция (от 2009 г. насам) са отбелязани в сиво

Вещество	CAS №	Включено в Стокхолмската конвенция	Включено в Протокола на ИКЕ на ООН за УОЗ	Включено в Регламента на ЕС относно УОЗ
Преднамерено произведени УОЗ				
Алдрин	309-00-2	Приложение А	Да	Да
Хлордан	57-74-9	Приложение А	Да	Да
Хлордекон	143-50-0	Приложение А	Да	Да
Диелдрин	60-57-1	Приложение А	Да	Да
Ендосулфан	959-98-8 33213-65-9 115-29-7 1031-07-8	Приложение А	Не	Да
Ендрин	72-20-8	Приложение А	Да	Да
Хептахлор	76-44-8	Приложение А	Да	Да
Хексабромобифенил (НВВ)	36355-01-8	Приложение А	Да	Да
Хексабромоциклодекан (НВСDD)	25637-99-4 3194-55-6	Приложение А	Не	Да
Хексабромодифенилов етер и хептабромодифенилов етер	68631-49-2 207122-15-4 446255-22-7 207122-16-5 и други	Приложение А	Да	Да
				Да
Хексахлоробензен (НСВ)	118-74-1	Приложение А	Да	Да
Алфа-хексахлороциклохекса	319-84-6	Приложение А	Да: Хексахлороциклохекса	Да (всички изомери, вкл. гама-НСН, съдържащи

Вещество	CAS №	Включено в Стокхолмската конвенция	Включено в Протокола на ИКЕ на ООН за УОЗ	Включено в Регламента на ЕС относно УОЗ
н*			ни (HCH; CAS №: 608-73-1 ⁷), вкл. линдан (CAS №: 58-89-9)	се в линдана)
Бета-хексахлороциклохексан*	319-85-7	Приложение А		
Линдан*	58-89-9	Приложение А		
Мирекс	2385-85-5	Приложение А	Да	Да
Пентахлоробензен	608-93-5	Приложение А	Да	Да
Пентахлорофенол (PCP)	87-86-5	Приложение А	Не	Не
Полихлорирани бифенили (ПХБ)	Всички ПХБ и техните смеси са с различни номера по CAS	Приложение А	Да	Да
Тетрабромодифенилов етер и пентабромодифенилов етер	5436-43-1 60348-60-9 и други	Приложение А	Да	Да
Токсафен	8001-35-2	Приложение А	Да	Да
ДДТ	50-29-3	Приложение Б	Да	Да
Перфлуорооктансулфонова киселина, нейни соли и перфлуорооктансулфонилфлуорид (PFOS)	1763-23-1 s, 307-35-7 и други	Приложение Б	Да	Да
Късоверижни хлорирани парафини (SCCP)	85535-84-8	В процес на преглед	Да	Да
HCBD — Хексахлоробутадиен (HCBD)	87-68-3	Приложение А	Да	Да
Полихлорирани нафталени (PCN)	Всички PCN и техните смеси са с различни номера по CAS	Приложение А	Да	Да
Непреднамерено произведени УОЗ				
Полихлорирани дибензо-р-диоксини (PCDD)	1746-01-6	Приложение В	Да	Да
Полихлорирани дибензофурани (PCDF)	1746-01-6	Приложение В	Да	
Хексахлоробензен (HCB)	118-74-1	Приложение В	Да	Да
Пентахлоробензен	608-93-5	Приложение В	Да	Да
Полихлорирани бифенили (ПХБ)	Всички ПХБ и техните смеси са с различни номера по CAS	Приложение В	Да	Да
Полихлорирани нафталени (PCN)	Всички PCN и техните смеси са с различни номера по CAS	Приложение В	Да	Не
Многопръстенни ароматни въглеводороди (PAH)	207-08-9 и други	Не	Да	Да

⁷

Този CAS № обхваща изомерната смес от алфа-, бета-, гама-, делта- и ипсилон-HCH.

* Линданът, алфа- и бета-хексахлороциклохексанът, хлордеконът и хексабромобифенилът са нови УОЗ по Стокхолмската конвенция, но са обхванати отпреди това от Протокола за УОЗ и Регламента на ЕС относно УОЗ.

4. ЦЕЛ НА ПЛАНА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА СЪЮЗА ОТНОСНО УОЗ

Със Стокхолмската конвенция се определя задължение всички страни да разработват и да се стремят да прилагат план за изпълнението на своите задължения по тази конвенция. За Съюза това задължение е изразено в член 8 от Регламент (ЕО) № 850/2004 относно устойчивите органични замърсители. Ето защо през 2007 г. Съюзът разработи план за изпълнение на задълженията си относно УОЗ, в който освен това са включени и веществата, попадащи в обхвата на Протокола на ИКЕ на ООН за УОЗ⁸.

Общата цел на плана за изпълнение е не само да се изпълнят правните задължения, но и да се отчетат предприетите действия и да се очертаят стратегия и план за действие за по-нататъшни мерки на Съюза във връзка с УОЗ, включени в Стокхолмската конвенция и/или Протокола на ИКЕ на ООН за УОЗ.

Следователно с плана за изпълнение на задълженията на Съюза се цели:

- да се извърши преглед на съществуващите мерки на равнището на Съюза, свързани с УОЗ;
- да се оцени тяхната ефикасност и достатъчност за изпълнението на задълженията по Стокхолмската конвенция;
- да се установят нуждите от по-нататъшни мерки на равнището на Съюза;
- да се утвърди план за изпълнение на по-нататъшните мерки;
- да се установят и укрепят връзките и потенциалните полезни взаимодействия между управлението на УОЗ, останалите политики в сферата на околната среда и другите области на политиката;
- да се повиши осведомеността относно УОЗ и мерките за техния контрол.

5. КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ НА ПРИДРУЖАВАЩИЯ РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

В работния документ на службите на Комисията е формулиран третият план за изпълнение на задълженията на Съюза съгласно изискванията на Стокхолмската конвенция. Прегледът и актуализацията на втория план за изпълнение се извършват във връзка с включването в Стокхолмската конвенция на нови устойчиви органични замърсители и с техническия и законодателния напредък в тази област.

Въведението съдържа преглед на международната законодателна уредба, в рамките на която функционира Регламентът относно УОЗ, включително обобщение на Протокола на ИКЕ на ООН за УОЗ и на Стокхолмската конвенция.

В **глава 2** е представено текущото състояние на изпълнението от ЕС на неговите задължения като страна по посочените международни рамки. Описани са въведеното съответно законодателство на ЕС, както и финансовите инструменти в подкрепа на изпълнението.

⁸ SEC (2007) 341.

ЕС е приел и изпълнява редица законодателни мерки, свързани с УОЗ, с които мерки се осъществяват целите както на Стокхолмската конвенция, така и на Протокола на ИКЕ на ООН за УОЗ. Основният правен инструмент е Регламент (ЕО) № 850/2004 относно устойчивите органични замърсители, влязъл в сила на 20 май 2004 г. Регламентът относно УОЗ е изменян неколkokратно, при което са включвани нови вещества и са установявани максимално допустими концентрации в отпадъците.

При изпълнението на задълженията по Стокхолмската конвенция и Протокола за УОЗ Регламентът относно УОЗ се допълва от други правни разпоредби във връзка с химикалите, с което се гарантира, че се изпълнява забраната за износ на този вид замърсители, че разрешеният внос и износ са в съответствие с правилата на Стокхолмската конвенция, че УОЗ се събират и унищожават безвъзвратно и че се предотвратява производството и предлагането на пазара на химикали, проявяващи свойства на УОЗ.

Проследяването на наличието на УОЗ в храните и фуражите, както и в околната среда се извършва въз основа на различни правни актове и в контекста на редица програми. С Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ) се укрепва публичният достъп до информация по екологични въпроси. Регистърът обхваща 91 замърсителя и 65 икономически дейности. С него се прилагат пределни нива за редица замърсители, в това число УОЗ.

Информационната платформа за химичен мониторинг (IPChem) има за цел да се улеснява достъпът до данни от мониторинг, включително за УОЗ. В рамките на платформата са обединени масиви от данни от мониторинг под формата на модули, които са публично достъпни. Чрез IPChem се предоставят ценни ресурси за изследователите и се дава възможност за бързи и лесни справки между различни масиви от данни.

В Съюза съществуват редица финансови инструменти, чрез които се предоставя финансиране в подкрепа на изпълнението на Стокхолмската конвенция в ЕС и на международно равнище, както и за научни изследвания по въпроси, имащи отношение към УОЗ. Съюзът предоставя също така финансиране за международни инструменти, включително подкрепа за Секретариата на Конвенцията.

В **глава 3** е представена комплексна оценка за УОЗ в Европейския съюз с оглед на тяхното производство, употреба и пускане на пазара, както и съществуващите запаси и замърсяването на потока отпадъци. В основата на тази глава са преди всичко доклади и планове за изпълнение, изготвени от държавите членки.

В **глава 4** е представен задълбочен анализ на всяко отделно задължение по Стокхолмската конвенция, засягащо третирането на УОЗ от ЕС. В резултат на този анализ Комисията е определила 25 технически мерки за подобряване на изпълнението на задълженията на ЕС по Конвенцията.

В глави 3 и 4 се показва, че веществата, включени в Стокхолмската конвенция или в Протокола за УОЗ и уредени с Регламента относно УОЗ на равнището на ЕС преди 2008 г. (предишните УОЗ), постепенно са били извадени от употреба в ЕС. Оставащите употреби на предишните УОЗ са само при изделия, произведени и пуснати на пазара преди влизането в сила на Регламента относно УОЗ, както и като стандарти за научноизследователски цели. И двете оставащи употреби са обхванати от общи изключения по силата на Стокхолмската конвенция и на Регламента относно УОЗ.

Новите вещества — устойчиви органични замърсители, включени в Стокхолмската конвенция или в Протокола за УОЗ между 2009 г. и 2015 г., впоследствие са добавени в

Регламента относно УОЗ. Преди да бъдат включени в него, тези вещества вече са били обект на забрана или на строги ограничения в ЕС, а с новите изменения на регламента някои ограничения стават още по-сериозни, отколкото преди, за да се изпълнят новите международни ангажименти.

В някои държави — членки на ЕС, са внасяни отпадъци, съдържащи УОЗ (напр. излезли от употреба пестициди или замърсено оборудване), с цел тяхното обезвреждане и премахване. Вносът е от държави както от ЕС, така и извън него, които не разполагат с подходящи технологии за надлежното обезвреждане на такива отпадъци. Този внос е извършван в съответствие с разпоредбите на Стокхолмската конвенция и допринася за общото намаляване на УОЗ в ЕС и по света.

Износ на УОЗ извън ЕС почти не е осъществяван. Само няколко килограма линдан са били изнесени от една държава членка по силата на изключението за стандарти за научноизследователски цели.

В няколко държави членки все още са съществували запаси от излезли от употреба пестициди, съдържащи вещества — устойчиви органични замърсители, чието производство, употреба и пускане на пазара сега са строго забранени в съответствие с Регламента относно УОЗ. Тези запаси възлизат на под 50 000 тона, за които се смята, че съдържат между 2000 и 9000 тона УОЗ.

Задължението по Стокхолмската конвенция за премахване до 2025 г. на употребата на полихлорирани бифенили (ПХБ) в съоръжения е частично отразено в Директива 96/59/ЕО на Съвета за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили (ПХБ/ПХТ), съгласно която държавите членки са длъжни да съставят регистри на съоръженията, съдържащи над 5 dm³ ПХБ, и да гарантират най-късно до 31.12.2010 г. деконтаминирането или обезвреждането на въпросните съоръжения, включени в регистрите. В съответствие с Директива 96/59/ЕО всички държави членки са инвентаризирали съоръженията, съдържащи ПХБ, и са изготвили планове за действие за тяхното обезвреждане и събиране.

В рамките на проучване и на оценка, извършени съответно през 2011 г. и 2014 г., е установен добър напредък по набелязването на съоръженията, съдържащи ПХБ, и по обезвреждането на отпадъците, съдържащи ПХБ, в ЕС, като някои държави членки са били близо до постигането на поставената до 2010 г. цел. Повечето държави членки обаче не са изпълнили целта за деконтаминиране или обезвреждане до 31.12.2010 г. на течности и съоръжения, замърсени с ПХБ, и работата по установяването, премахването и обезвреждането на замърсени с ПХБ течности е продължила и след 2010 г.

Полибромираните дифенилови етери (PBDE) тетрабромодифенилов етер, пентабромодифенилов етер, хексабромодифенилов етер и хептабромодифенилов етер са произвеждани и използвани в Съюза като забавители на горенето докъм края на 90-те години на XX век и след това още известно време са използвани в някои изделия, и в частност при пластмасите, употребявани в електрическото и електронното оборудване. Въпреки че производството и употребата им са постепенно прекратени вследствие на регулаторни мерки и замяната им с декабромодифенилов етер, наличието им в отпадъците от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) все още продължава да е предизвикателство в ЕС.

Има данни, че само малко на брой съоръжения за комплексно рециклиране на електрическо и електронно оборудване отделят пластмасите, съдържащи PBDE, съгласно изискванията на законодателството на ЕС. Ето защо има съмнения дали капацитетът на инсталациите за рециклиране в ЕС, отделящи пластмасите с PBDE от

останалите пластмаси, е достатъчно добре развит в момента, за да се отделя голяма част от потока пластмасови отпадъци, съдържащ PBDE. Данните сочат, че при операциите по рециклиране в ЕС потокът от оползотворена от ОЕЕО пластмаса, съдържаща PBDE, в момента не се контролира надлежно.

Производството, пускането на пазара и употребата на перфлуорооктансулфонова киселина, нейни соли и перфлуорооктансулфонилфлуорид (PFOS) са уредени с Регламента относно УОЗ. Повечето употреби са забранени, но в регламента са предвидени някои изключения, които са значително по-малко на брой от тези в Стокхолмската конвенция, тъй като за много от тези употреби съществуват алтернативи. Изключенията се преразглеждат редовно и с времето употребата им намалява.

Хексабромциклододеканът е бромiran забавител на горенето, който е бил с широко приложение на територията на ЕС в състава на топлоизолационните панели от експандиран полистирен (EPS) и екструдирaн полистирен (XPS), използвани при топлоизолацията на покриви и кухи стени. С включването през 2016 г. на този химикал в Регламента относно УОЗ са забранени всички употреби, с временно изключение за употребата в изделия от експандиран полистирен.

Установено е, че са намалели непреднамерените емисии на пентахлоробензен в околната среда (основно във въздуха и в по-малка степен в почвата), които се дължат главно на производството на електроенергия от въглища (около 83 %) и на битово горене на твърди горива, дърва и смесени отпадъци (8 %). В масива от данни на ЕРИПЗ в периода 2007—2012 г. емисии от пентахлоробензен във въздуха са докладвани само за ограничен брой обекти в целия Съюз, а за 2013 г. емисии не са докладвани.

В **глава 5 и 6** е предоставена допълнителна информация относно изпълнението на други задължения, освен пряко свързаните с химикалите в списъка. Показано е, че обменът на информация по технически въпроси между държавите членки и с трети държави все още представлява предизвикателство и следва да бъде подобрен, за да се окаже по-добра подкрепа за целта на Конвенцията. Също така следва да се подобрява информацията, която предоставят на широката общественост органите на държавите членки или Комисията, с цел да се повишава осведомеността относно УОЗ.

Европейският съюз и държавите членки предоставят значителна техническа и финансова помощ посредством различни инструменти в подкрепа на изпълнението на Конвенцията от развиващите се държави.

6. ОБЩИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ

В Европейския съюз правните мерки във връзка с производството, пускането на пазара и употребата на устойчиви органични замърсители, както и тези, които засягат управлението на отпадъците, състоящи се от или съдържащи такива замърсители, са достатъчно обхватни, за да се изпълнят задълженията по Конвенцията и Протокола за УОЗ.

По премахването на УОЗ е постигнат е значителен напредък. Производството и употребата на всякакви такива вещества са забранени, с някои малки изключения. Основно предизвикателство за ЕС е премахването на УОЗ от цикъла на отпадъците и от оставащите запаси, тъй като те все още са сериозен източник на емисии.

Предвид задълженията, произтичащи от Стокхолмската конвенция, и като се отчита положението в Европейския съюз, в плана за изпълнението са изложени 30 действия, необходими за изпълнение на тези задължения. 8 от тях са нови и се отнасят по-

конкретно до новите химикали в списъка. 9 действия са непрекъснати, а 13 други бяха включени още в предишния план за изпълнение и продължават, тъй като не са завършени.

Изпускането на УОЗ вследствие на непреднамерено производство продължава да е един от най-важните въпроси, които трябва да бъдат решени в ЕС. Ето защо няколко действия са посветени на разработването на съответни мерки с цел да се постигне по-нататъшно намаляване на емисиите на УОЗ. По предотвратяване на непреднамереното образуване на УОЗ чрез развиването на процеси и технологии, които не го допускат, следва да се работи основно в областта на промишленото производство, но също така следва да бъдат обхванати и битовите източници, като например дифузните източници на изгаряне. Необходими са още допълнителни научни изследвания и технологично развитие.

Всички държави членки са инвентаризирали съоръженията, съдържащи полихлорирани бифенили (ПХБ), и са изготвили планове за действие за тяхното събиране и обезвреждане. Информацията за текущите обеми съоръжения и отпадъци в ЕС, съдържащи ПХБ, показва, че все още се използват значителен брой такива съоръжения. Количествата ПХБ, които са били използвани при приложения в отворени системи, са неизвестни, също както и количествата съдържащи ПХБ продукти, които все още са в употреба или могат да се излъчват в природната среда. Необходими са още усилия, за да се постигне целта съгласно Стокхолмската конвенция за поетапно прекратяване на употребата на ПХБ до 2025 г.

В ЕС продължават да се произвеждат в ограничено количество перфлуорооктансулфонова киселина, нейни соли и перфлуорооктансулфонилфлуорид (PFOS). Употребата на PFOS в сектора на металните покрития е основният останал източник на целенасочено изпускане на PFOS. За този вид употреба вече са проучвани алтернативи и заместители, които трябва да бъдат внедрени, за да се прекрати напълно използването на PFOS.

Установяването и управлението на обекти, замърсени с отпадъци с хексахлороциклохексан (HCH), е предизвикателство в целия Съюз. Актуализирана оценка разкри, че депонираните в рамките на ЕС отпадъци с HCH може да възлизат на между 1,8 и 3 милиона тона. Седемнайсет държави членки са установили в съществуващите си национални планове за изпълнение замърсената земя като проблем, във връзка с който са нужни по-нататъшни действия. Може да е необходима координирана стратегия за установяването на замърсени обекти и за тяхното екологосъобразно саниране.

Докладването от държавите членки до Комисията е необходимо условие, за да може ЕС да определя по-нататъшните мерки за изпълнението на Стокхолмската конвенция с оглед на постигането на целите, както и за да се изпращат надлежни доклади до Конвенцията. Няколко държави членки обаче не са изпълнили своите задължения за докладване и е необходимо да подобрят работата си по въпроса.

Що се отнася до мониторинга, въпреки че органи на държавите членки, научноизследователски организации и структури на ЕС полагат значителни усилия за проследяването на голям брой химикали в различни матрици (вода, въздух, биота, почва, човешка кърма и др.) като следствие от законодателството на ЕС, национални и международни инициативи и научен интерес, налице са пропуски в познанията относно натрупванията на химикали. Това е така, защото данните за химикалите, получени вследствие на мониторинговите дейности, не се събират, управляват и

оценяват по съгласуван и достъпен начин. За да бъде преодолян този пропуск, беше създадена информационна платформа в европейски мащаб за данни от мониторинга на химикалите, а в бъдеще ще се осигури координиран и интегриран подход спрямо събирането, съхранението, достъпа до и оценяването на данните.

Европейският съюз следва да разработи механизми за по-добра координация между програмите за двустранна помощ на Комисията и тези на държавите членки по отношение на УОЗ, за да се гарантира по-ефективно използване на наличните ресурси. За да се повиши осведомеността и да се покаже подкрепата, предоставяна чрез финансовите инструменти на ЕС, приложими към свързани с УОЗ действия, определена информация би могла да бъде предоставяна на специалния уебсайт на Комисията относно УОЗ.